

IMF Yıllık Toplantıları

IMF Başkanı Kriz Sonrasında İstikrarlı Bir Dünya Yaratılmasının Önemini Vurguladı

IMF Survey online

2 Ekim 2009

- Düzeltme başladı fakat kriz henüz sona ermiş değil
- Mali ve parasal desteğin zamanından önce kesilmesi düzeltmeyi durdurabilir
- Kriz sonrasında küresel işbirliğine ağırlık verilmeli

IMF Başkanı Dominique Strauss-Kahn, küresel ekonomik kriz sonrasında dünya ekonomisinin daha sürdürülebilir ve geniş tabanlı bir büyüme trendine girmesi için yoğun uluslararası işbirliğine ağırlık verilmesi gerektiğini söyledi ve bu hedefe ulaşılmasına yardımcı olacak üç ilkeyi tanımladı.

Strauss-Kahn, [IMF – Dünya Bankası Yıllık Toplantıları](#) öncesinde 2 Ekim’de İstanbul’da düzenlenen bir basın toplantısında, Toplantıların, ekonominin derin bir durgunluktan çıkmaya başladığı bir dönemde, küresel ekonomi açısından hayati önem taşıyan bir anda yapılmakta olduğunu belirtti.

Krizin henüz sona ermiş olmadığını ve işsizliğin düzeltme sürecini ciddi şekilde gölgeleyeceğini söyleyen Strauss-Kahn “Büyümenin yeniden başlamış olması, krizi arkada bıraktığımız anlamına gelmemektedir” ifadesini kullandı.

IMF, küresel ekonomiye ilişkin [en son tahmininde](#), 2009’da %1 azalan küresel ekonomik faaliyetin 2010’da %3 civarında artacağını açıklamıştı.

Strauss-Kahn, kriz sırasında benzeri görülmemiş bir düzeye ulaşan işbirliğinin de yardımıyla, küresel finans sisteminin yıkılmasının önlendiğini belirtti.

G-20 gündemi belirliyor

Strauss-Kahn, IMF’nin İstanbul’da bir araya gelen 186 üyesinin politika oluşturucularına, kriz sonrasında dünyanın yeniden şekillendirilmesini sağlayacak şekilde mevcut işbirliğini daha da ileri götürmek ve ekonomik istikrarsızlığı azaltarak barış ortamını güçlendirmek açısından bu toplantıların iyi bir fırsat olabileceğini hatırlattı. Sanayileşmiş ve gelişmekte olan ülkelerden oluşan Yirmiler Grubunun (G-20) liderleri, 25 Eylül’deki [Pittsburgh zirvesinde](#) bu yolda ilk adımı atmışlardı ve IMF bu işbirliğinin başarılı olması için gerekli mekanizma olma rolünü üstlenecekti.

Pittsburgh’da G-20 ülkelerinin belirlediği çerçeveye göre, IMF’nin, ekonomi politikalarının ülkeler arasında karşılıklı değerlendirmeye tabi tutulmasına yardımcı olması öngörülüyor. Strauss-Kahn, G-20’nin önerisiyle ülkelerin IMF’deki temsil haklarına yönelik olarak yapılması düşünülen tarihi değişiklik çerçevesinde dinamik gelişmekte olan ülkelerin 2011’e kadar daha fazla temsil hakkı kazanmasının, IMF’yi daha meşru ve dolayısıyla daha etkili bir kurum haline getireceğini ifade etti. Strauss-Kahn’a göre,

IMF'nin finansal güvenilirliğini ve meşruiyetini arttırabilecek olan bu yıllık toplantı, "yeni bir IMF'nin başlangıcı olabilir."

Uygulanan politikalara ilişkin olarak kısa dönemde bazı güçlükler gördüğünü ifade eden Strauss-Kahn, bunları şu şekilde sıraladı:

- **Mali ve parasal desteğin zamanından önce kesilmesi düzleme sürecini durdurabilir.** Özel sektör talebi kendi ayakları üzerinde duracak noktaya henüz gelmiş değil.
- **Finans sektöründeki sorunların çözülmesi için gösterilen, ancak şu ana kadar ancak kısmen başarılı olan çabalar,** gündemin en üst sırasında yer almaya devam etmeli. Bu yapılmazsa, düzleme süreci "dalında solabilir".
- **Dünya ekonomisinin yeni lokomotif ne olacak?** ABD'de tasarruf miktarının artmaya başlamasıyla birlikte, cari fazla veren ülkelerin ihracat modelinden iç talep modeline geçmesi gerekecek.
- **Düşük gelirli ülkelerin daha fazla başışa ihtiyacı var.** "Krizin masum kurbanları" konumundaki fakir ülkeler, krizden en çok etkilenen grup olacak.

Strauss-Kahn, kriz sonrasında dünyanın yeniden şekillendirilmesi sürecinde, daha sürdürülebilir ve daha geniş tabanlı bir büyüme sürecine girilebilmesi açısından faydalı olabilecek üç ilkedden bahsetti:

- **Uygulanan politikalar alanında uluslararası işbirliğinin devam ettirilmesi.** Küresel büyüme dengesinin yeniden tesis edilmesi ve uzun vadeli barış ve refahın sağlanabilmesi için, politika oluşturucuların tüm dünyanın ortak menfaatlerini göz önüne alması gerekiyor. IMF yönetiminde yapılacak reformun bu işbirliğini çoktarafli düzeyde hızlandıracağını belirten Strauss-Kahn, IMF'deki temsil dengesinin, gereğinden fazla temsil edilen ülkelerin aleyhine ve gereğinden az temsil edilen dinamik, yükselen ve gelişmekte olan ülkelerin lehine değiştirilmesine yönelik çalışmaların bu açıdan büyük önem taşıdığını vurguladı.
- **Finansal istikrarın güçlendirilmesi**—denetleme ve düzenlemenin iyileştirilmesi. Liderlerin krize sebep olan hataları düzeltmesi gerekiyor. Strauss-Kahn bu konuda şunları söyledi: "Düzenlemelerin kapsamının genişletilmesi ve özellikle iyi günlerde sermayenin ve likidite tamponlarının niteliğinin iyileştirilmesi ve miktarının arttırılması gibi yöntemlerle aşırı risk alma ve borçlanmanın önlenmesine yönelik tedbirlerin alınması gerekmektedir."
- **Uluslararası para sisteminin güçlendirilmesi.** Bu konunun çeşitli boyutları olmakla birlikte, yeterli bir sigorta sisteminin mevcut olmaması, çok sayıda gelişmekte olan piyasayı aşırı miktarda döviz rezervi biriktirerek kendi kendini sigortalamaya sevk ediyor. Bu ise küresel dengesizlikleri şiddetlendirerek istikrarsızlığı arttırıyor ve ihracata dayalı büyüme modelinden iç talep modeline geçilmesini önüyor. Strauss-Kahn, IMF'nin böyle bir sigortayı etkili ve güvenilir bir şekilde sunabilecek güvenilir bir kurum, yani bir nihai kredi mercii olma potansiyeline sahip olduğunu, ancak mevcut ihtiyati rezerv talebiyle karşılaştırıldığında Fonun mevcut kaynaklarının sınırlı olduğunu söyledi.

Nihai kredi mercii

Strauss-Kahn daha sonra İstanbul Çırağan Sarayında yaptığı “[Tarihi Bir Fırsatın Değerlendirilmesi](#)” başlıklı konuşmada, uluslararası para sisteminin küresel çapta faaliyet gösteren bir nihai kredi merciiin de yardımıyla güçlendirilmesi önerisini ele aldı.

Strauss-Kahn, küresel ekonominin yeterli bir sigorta sistemine sahip olmamasının çok sayıda gelişmekte olan ülkeyi aşırı miktarda döviz rezervi biriktirerek kendi kendini sigortalamaya sevkettiğini ve bunun da “küresel dengesizliklerin giderek daha da büyümesine sebep olarak ekonomik büyümenin sürdürülebilirliği ve uluslararası para sisteminin istikrarı açısından olumsuz sonuçlar doğurduğunu” ifade etti. IMF Başkanı, IMF’nin böyle bir sigortayı etkili ve güvenilir bir şekilde sunabilecek güvenilir bir kurum, yani bir nihai kredi mercii olma potansiyeline sahip olduğunu, ancak mevcut ihtiyati rezerv talebiyle karşılaştırıldığında Fonun mevcut kaynaklarının sınırlı olduğunu söyledi.

Strauss-Kahn sözlerine şöyle devam etti: “Küresel ekonomik ve finansal çerçevenin yeniden şekillendirilmesi gibi zorlu bir görevi yerine getirirken, temel amacımızı hiçbir zaman gözden kaçırmamalıyız. Temel amacımız dengeli ve sürdürülebilir büyümeyi sağlamaktır. Son on yıllara damgasını vuran maliyetli büyüme ve küçülme döngülerini aşmanın yollarını bulmamız gerekmektedir.”

Finans sektörünün katkısı

Strauss-Kahn basın toplantısında sorulan bir soruya verdiği cevapta, finans sektörünün kendi yarattığı risklere karşı koruma sağlayacak bir nevi sigortaya bizzat katkıda bulunmasına ilişkin önerilerin IMF tarafından değerlendirileceğini söyledi. IMF Başkanı sözlerine şöyle devam etti: “Finans sektörünün küresel ekonomi üzerinde büyük miktarda sistemik risk oluşturduğu ve bu sektörün kaynaklarının bir kısmını bizzat yarattığı risklerin hafifletilmesi için harcamasının son derece adil olacağı göz önüne alınırsa, düşük gelirli ülkelere sigorta koruması veya finansman sağlayacak bir nevi fon oluşturulması için finans sektörünün bir miktar ödeme yapması fikrini değerlendireceğiz.”

Strauss-Kahn, IMF Birinci Başkan Yardımcısı John Lipsky’den bu konuda G-20’ye cevaben bir rapor hazırlamasını istediğini ifade etti. Lipsky ise konuyla ilgili olarak şunları söyledi: “Tasarruf mevduatının bankacılık sisteminden alınacak bir vergi aracılığıyla finanse edilmesi gerektiği, genel kabul gören bir husustur. Bu, bir nevi zorunlu sigorta mekanizması olarak görülebilir. Mevcut krizi izleyen dönemde, bu konuların finans sisteminin bütününe kapsayacak şekilde, daha geniş bir bakış açısıyla ele alınması uygun olacaktır.” IMF’nin konuyla ilgili raporunda, riskin azaltılmasına yönelik çalışmaların maliyetinin kimin tarafından üstlenileceği ve maliyetin özel olarak finans sektörüne yüklenmesinin doğru olup olmayacağı gibi konuların ele alınacağı açıklandı.

IMF Başkanı Strauss-Kahn, basın toplantısının başında, Endonezya’daki depremde ve Laos, Kamboçya, Vietnam, Filipinler, Tonga ve Samoa’daki fırtınalarda ölen insanları saygıyla andı.

Bu yazıyla ilgili yorumları lütfen imfsurvey@imf.org adresine gönderin.

Photo caption: IMF Başkanı Dominique Strauss-Kahn ve Fonun Birinci Başkan Yardımcısı John Lipsky, İstanbul’da bir basın toplantısında (fotoğraf: IMF)